

Slika evropske politike. - Pred odločitvijo v Braziliji

GRUPACIJA EVROPSKIH DRŽAV ŠELE V USTVARJANJU. — NEMČIJO SNUBJO OD DVEH STRANI. — ITALIJA SI IŠČE ZAVEZNIKE MED MANJŠIMI DRŽAVAMI. — NIKAKIH IZGLEDOV ZA SPORAZUM MED FRANCIJO IN ITALIJO.

Teško je govoriti o sedanjem političnem položaju v Evropi. Je namreč tako zamotan in njegova bodočnost tako negotova, da bi kaka prerokovanja ne uspela niti najbolj izurjenemu politiku. Kolikor se more iz opazovanja sklepati, grupacija držav še nikakor ni dokončana, marveč nekatere države še vedno pretehtavajo koristi, ki bi jim jih prinesla zveza s to ali drugo skupino.

Med temi je v prvi vrsti Nemčija. Na vse pretege jo smubi Italija, da bi si jo pridobila za svojo zaveznico proti Franciji. Ako bi se ozirali na že zgodovinsko nasprotnost, ki obstoja med Nemčijo in Francijo, bi sklepali, da se bo Nemčija brez obotavljanja oprijela italijanskega zavezništva. Nasprotno pa tudi Francija v tem pogledu ne drži križem rok, in njena vplivati na Nemčijo, naj bi vsaj pametna, ako se že ne zvežati s Francijo. Ravnanje je izšel v pariškem listu "Le Matin" članek, ki ga je spisal bivši min. predsednik, P. Painlevé, v katerem najprej "pogladil" Nemce in zapoje slavo njih visoki kulturi, takoj nato pa jim da tudi vedeti, da se za svojo svobodo, ki jo danes uživajo, lahko edino in v prvi vrsti zahvalijo Franciji, ki bi bila pred dvanajstimi leti lahko napravila iz Nemčije, kar bi sama hotela, ki pa ji je sedaj in pozneje ob vsaki priliki pokazala svojo velikodušnost, upajoč, da se je s padcem starega kajzerja izpremenila tudi mentaliteta nemškega ljudstva. Nemčija je danes na razpotju; ako se bo obrnila na napačno stran, bo povzročila nesrečo vsej Evropi, največjo nesrečo pa sama sebi.

Poleg Nemčije pa skuša Italija pridobiti si še druge zaveznike. Da bi zmanjšala francoski vpliv na Balkanu, se skuša zvezati z ostalimi bližnjimi državami, namreč Bolgarijo, Grčijo, Avstrijo in Turčijo. Italija pa priznava, da vse te zveze skupaj ne odtehtajo ene same — zveze z Nemčijo. — S kakim sporazumom s Francijo za zdaj še ne bo nič, vsaj ne v dolednem času. Fašistični veliki svet se je namreč sedaj preteklo sredo in na konferenci se je sklenila resolucija, da Italija na vsak način zahteva enakost brodojstva s Francijo. To je ena izmed glavnih spornih točk, na kateri pa Francija ne bo bržkone nikoli popustila.

Samo cent in pol stane "Amerikanski Slovenc" naročnike dnevno, in vendar koliko zanimivosti in koristnega berila najdete v njem za ta cent in pol.

REVOLUCIJO-NARNI BOJI V BRAZILIJU

Revolucija se razširila na deset brazilskih držav. — Severna in južna uporniška armada se nameravata združiti. — Predsednik odbil zahtevo, da odstopi.

Montevideo, Urugvaj. — Po poročilih, ki prihajajo iz sosednje države Brazilije, zadobiva tamkajšnja revolucija vedno bolj na moči. Po 48 ur trajajočem boju se je posrečilo upornikom zavzeti važno pristanišče Pernambuco. Mesto Sao Paulo stoji baje tudi že pred padcem. Kakor se poroča, imajo uporniki v oblasti že deset brazilskih držav. — Zdaj gredo za tem, da združijo svojo severno in južno armado in nato s skupnimi močmi udarijo na Rio de Janeiro. Njih uspeh na jugu je odvisen predvsem od tamošnjega prebivalstva, če se jim bo namreč uspelo, poklicati ga pod orožje. Le z veliko premočjo bo namreč upornikom mogoče, premagati moderno opremljeno vladno armado.

V sredo so revolucionarji poslali zahtevo predsedniku W. Luisu, naj odstopi, da s tem ustavi nadaljnje boje; predsednik pa je to zahtevo gladko odbil in obenem odredil, naj se mobilizacija rezervistov pospeši. Na ta način upa, da bo do 15. oktobra spravil pod orožje nad 400 tisoč mož.

PO CELI EVROPI ČUTILI POTRES

Pariz, Francija. — Potresni sunki, o katerih je bilo poročano včeraj, da so jih čutili v Sarajevu, niso bili omejeni samo na Balkan, marveč je pod njimi trpela skoraj vsa Evropa. O njih poročajo iz Nemčije, Švice, Avstrije, in tudi v Franciji so se čutili. Segli so celo v vzhodno Azijo in so bili precej močni v perzijskem mestu Teheranu.

PREJ SLAVEN, ZDAJ SAMOMORILEC

Chicago, Ill. — Na klopi v Lincoln parku so preteklo sredo našli mrtvo truplo lastnika nekdanj slavne plesišča in nočnega lokala Rainbo Garden. Fred Mann, kakor je možno ime, pa je z dovoljevanjem pitja opojnih pijač prišel navskriž s prohibicijo. Lokal je bil nato zaprt in ker se ni izplačeval, je prišel na bankrot. Po vsej priliki je ta izguba privedla lastnika do samomorja.

PLAVAJOČ SVETILNIK

Newyorško pristanišče je dobilo novo varnostno sredstvo za pomoč ladjam, ki priplujejo vanj. Je to ladja, nazivana "Fire Island", ki ima samo ta namen, da razsvetljuje pristanišče. Prispela je ta ladja iz Portland, Ore., in je najboljša svoje vrste, kar se jih je še zgradilo v tej deželi.

ZGODBA O GRAFTU V RUMUNIJU

Kontraktorji sedem let "gradili" predor, ki je bil že davno prej zgrajen.

Bukaresta, Rumunija. — Celi Rumuniji služi danes v posebnem upravnem rumunskih državnih železnic, katero so prefrigani kontraktorji vlekli za nos celih sedem let. Pred toliko leti je namreč železnica sklenila s kontraktorji pogodbo za zgraditev nekega dolgega predora. Uprava pa se ni toliko potrudila, da bi poslala kakega človeka na lice mesta, ki bi ji lahko sporočil, da je ta predor bil zgrajen že leta 1917 po avstrijskih in nemških okupacijskih četah. Tako so ti kontraktorji "gradili" ta že zgrajeni predor in vlekli mastne dohodke od žel. uprave. Ko se jim je zdelo, da bi postalo morda sumljivo, ako bi ga še naprej "gradili", so čez sedem let objavili slovesno "otvoritev" predora. Nekdo pa je nato izblebetal in tako je prišla stvar na vladna ušesa. Zdaj so seveda vsi kontraktorji pod ključem, vlada pa bo morala gledati, da bo dobila nazaj svoto nad 4 milijone dolarjev.

VARČEVANJE PRI VOJNI MORNARICI

Washington, D. C. — Z oziranjem na neprestani pritisk, ki je prihajal iz Bele hiše in klical po čim največjem varčevanju, so se zdaj v mornariškem tajništvu izdale obsežne navedbe, po katerih bo v smislu londonskega pakta moč mornarice Zedinjenih držav znatno znižana. Skrčeno bo število oseb, za kakih 4800 mož, kar se bo izvršilo z zmanjšanim rekrutiranjem.

KRIŽEM SVETA KOMUNISTIČNE TOLPE PUSTOŠIJO

Dublin, Irsko. — Kakor objavlja tukajšnji ameriški konzul, je izseljevanje v Ameriko iz Irske padlo na tako nizko število, na kakoršnem še ni bilo do zdaj. Temu so po večini vzrok poročila o veliki brezposelnosti, ki prihajajo iz Amerike.

Kopenhagen, Danska. — Danska je ena maloštevilnih držav, ki izkazuje več dohodkov kakor stroškov, in sicer znaša ta prebitok za zadnje leto nekaj nad tri milijone dolarjev. Temu se ima zahvaliti predvsem zato, ker je znižala izdatke za vojsko.

London, Anglija. — Kakor objavlja zunanje ministerstvo, bo Anglija izplačala Kitajski vso odškodnino, katero ji dolguje od leta 1901, v znesku 25 milijonov dolarjev. Kitajška bo to svoto porabila za pospeševanje izobrazbe.

Buenos Aires, Argentinijska. — Preteklo sredo se je tukaj izvršila smrtna obsodba nad dvema banditoma, ki jih je ujela policija v boju z njih tolpo, ki je plenila po tukajšnjem mestu Sarandi.

Berlin, Nemčija. — Po uradnih poročilih je v Nemčiji vsega skupaj nad tri milijone brezposelnih, od katerih jih skoraj dva milijona dobiva državno podporo. Za kakega pol milijona skrbijo dobrodelne organizacije.

NOVA ZVIJAJA BANDITOV

Chicago, Ill. — Da bi bila pri svojem delu nemotena, sta dva mlada bandita uporabila novo sredstvo. Na vrata trgovine s čevlji na 4959 W. Chicago Ave. sta obesila tablico z napisom "Vrnem se čez par minut," vstopila v trgovino in olajšala lastnika za \$20, obenem ga pa tako nevarno pretepla, da je moral iskati pomoč v bolnišnici.

Kitajski komunisti plenijo in zažigajo mesta.

Šangaj, Kitajska. — Semkaj je dospelo poročilo, da so komunistične tolpe v provinci Kiangsi zopet pričele s svojim krvavim divjanjem. Zasedle so več mest, med njimi važno mesto Kian, katerega so najprej oplenile in nato zažgale. Neznano je, kaka usoda je zadela prebivalstvo. Skupno štejejo tolpe okrog 75,000 mož. Pred enim tednom se jih je navadilo v to provinco okrog 40 tisoč iz sosednje province Honan, kjer so dvakrat zavzele mesto Čangša.

CESTNA KARA POVOZILA SLOVENCA

La Salle, Ill. — V tukajšnji St. Mary's bolnici leži 68letni rojak John Petrič, kamor je bil prepeljan pretekli tork zvečer, ko je zadobil težke poškodbe, ko ga je, korakajoč po cesti, preletel križiščni Creve Couer in 3. ceste zadela cestna kara. — Petrič je šel od svojega doma, 155—3rd St., k sosedu preko ceste. Na rami je nosil košaro jabolk in, ker je tudi deževalo, je stopal upognjen tako, da ni videl, da se bliža cestna kara. Zapazil jo je, ko je bila le nekaj korakov oddaljena od njega. Hotel se ji je umakniti, pri tem pa se je spotaknil in padel na progo. Voznik kare je sicer pognil zavoro, vendar že prepozno, in Petrič je bil zadet tako močno, da se je na mestu onesvestil. Poleg razbite črepinje je zadobil tudi še več ran po telesu.

ŠIRITE 'AMER. SLOVENCA'

La Salle, Ill. — V tukajšnji St. Mary's bolnici leži 68letni rojak John Petrič, kamor je bil prepeljan pretekli tork zvečer, ko je zadobil težke poškodbe, ko ga je, korakajoč po cesti, preletel križiščni Creve Couer in 3. ceste zadela cestna kara. — Petrič je šel od svojega doma, 155—3rd St., k sosedu preko ceste. Na rami je nosil košaro jabolk in, ker je tudi deževalo, je stopal upognjen tako, da ni videl, da se bliža cestna kara. Zapazil jo je, ko je bila le nekaj korakov oddaljena od njega. Hotel se ji je umakniti, pri tem pa se je spotaknil in padel na progo. Voznik kare je sicer pognil zavoro, vendar že prepozno, in Petrič je bil zadet tako močno, da se je na mestu onesvestil. Poleg razbite črepinje je zadobil tudi še več ran po telesu.

Iz Jugoslavije.

NAJVEČJE LESNO PODJETJE V DRAVSKI BANOVINI USTAVILO OBRATOVANJE. — VELIKO NEURJE V HERCEGOVINI. — NARODNI PARK NA RABU. — SMRTNA KOSA. — RAZNE VESTI.

Ustavitev obratovanja

Veliko lesno podjetje, ki je največje v Dravski banovini in je last kneza Auersperga (zakupnik podjetja je I. Šutej v Zagrebu), je pred kratkim ustavilo obratovanje. Podjetje se nahaja v Rogu pri Črmošnjicah. Vsled ustavljenega obrata je nad 250 delavcev brez posla. Vsled vedno naraščajoče krize v lesni industriji, so bile prisiljene tudi ostale žage v novomeškem okraju reducirati, oziroma ustaviti obratovanje.

Neurje v Hercegovini

Iz Ljubuške prihajajo poročila o strahovitem neurju, kakršnega ne pomnijo tamošnji prebivalci. Med grozno nevihto je padala toča, ki je bila neverjetno debela, in je uničila vso koruzo, tobak, vinograde in sploh vse pridelke. Najbolj prizadeta sela so Soviči, Gorica in Grude. Voda je odnašala zemljo in silni vihar je podiral drevesa. Ljudstvo obupano gleda na uničene pridelke.

Zgraditev narodnega parka na Rabu

Belgrad, 20. sept. — Minister za šume in rude je izdal naredbo direkciji šum na Sušaku, da sestavi program za izgraditev državne šume Dunda na otoku Rabu, ki se mora na osnovi te naredbe urediti kot narodni park, ki naj služi turistom. Šuma je posebno zanimiva radi svoje flore, kjer rastejo drevesa in grmičevje, ki jih na ostalih dalmatinskih otokih ne najdemo.

Smrtna kosa

V Belgradu je umrl univerzitetni profesor Sava Urošević. — V celjski javni bolnici je umrl Jožef Umek iz Čače vasi, občina Kostrivnica, star 67 let. — V celjski bolnici je umrl Avgust Povše, posestnik sin iz Orle vasi, občina Braslovče, star 28 let. — V Mariboru je umrla Marija Topolšek, vdova, stara 46 let.

Novo mesto

Gradba Prosветnega doma se je začela. Delavci klopjeje temelje. Kakor je iz načrta razvidno, bo novi dom zares impozantna stavba in lep okras za mesto.

Strašen samomor

Iz neznanega vzroka si je vzvel življenje Matevž Čemžar, ki stanuje v Bitnjem. Najprej si je prerezal na rokah žile, potem si je pa še poglaval krogljo v glavo. Bil je v vseh svojih delih kot uslužbenec premo-govne sekcije vedno vesten. — Zapušča ženo in štiri otroke.

Maribor

"Ljudska samopomoč" v Mariboru šteje danes že nad 16

tisoč članov in je izplačala v raznih smrtnih slučajih že nad en milijon 600,000 Din na podporah.

Nesreča

V Podturnu pri Toplicah je padel s strehe, ko je pomagal proti Kočevju. Ko sta ravno použivala borno malco, prihlača k njima velik medved, ki se pred njima postavi na zadnje noge. Nekaj časa ju gleda, nato ubere nazaj v goščavo.

Eksplodizija v kamenolomu

V Makolskem kamenolomu pri Mariboru je prišlo do velike nesreče, ker se je dinamit predčasno sprožil. V bližini se je ravno takrat nahajal 18-letni delavec Anton Kropce, ki je zadobil nevarne poškodbe po obrazu in celem telesu.

Medved v Gorjancih

Dva drvarja iz Podgrada sta sekala v Gorjancih, že bolj proti Kočevju. Ko sta ravno použivala borno malco, prihlača k njima velik medved, ki se pred njima postavi na zadnje noge. Nekaj časa ju gleda, nato ubere nazaj v goščavo.

Nova tovarna v Kamniku

V Kamniku gradi Jadran-sko-posavska čevljarna lastno tovarno tik ob Savi na nabrežju, med Ažmanom in Volčičem. Stavba bo imela ravno streho in bo precej obširna. Opremljena bo z vsemi v čevljarstvo stroko spadajočimi najboljšimi stroji. Končana bo koncem decembra.

Tele pokvarilo avto

Čuden slučaj se je pripetil ljubljanskemu inženirju. Ko se je vozil s svojim avtomobilom po tržaški cesti, je nekje blizu vasi Loga neko tele nenadoma skočilo pred avto in ga poškodovalo. Če je tele kaj poškodovano, poročilo ne pove.

Velik vlom v Ljutomeru

V trgovino g. Senčarja so 20. septembra po noči udrli tatovi in pokradli raznega blaga v vrednosti 80,000 Din. Tatov ne morejo dobiti.

Požar

V šupi hiše št. 6 v Zgornjih Jaršah, last posestnika Antona Tomca, je izbruhnil požar, ki se je naglo razširil na zraven stoječo drvarnico in leseno bajto. Pri reševanju je močni curek vode zadel posestnika Nikolaja Žurbi in ga omamila, da je padel v nezavest. S težavo so ga zopet spravili k zavesti.

Smrtna nesreča

Brzojavni mojster poštne direkcije, 60letni Jožef Musar, je pregledoval brzojavne naprave v tunelu med postajo Šmarje-Sap. Prihajajoči vlak ga je prijel in vrgel ob steno tunela, kjer je obležal mrtev.

"DOM OB SOČI"

začne v prihodnji številki. Zelo zanimiva povest iz zasužnjene-ga Primorja, pokazuje, kako gospodarji na lepi slovenski zemlji ob Adriji ošabni Italijan. Čitajte jo od začetka in potem vse skozi!

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedelj in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izhaja in tiska EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon: CANAL 0098

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 0098

Table with subscription rates for various durations and regions like Chicago, Canada and Europe.

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Manifestacije

II.

Protesti zoper politična nasilstva so popolnoma opravičeni, in edino sredstvo, ako je vsako drugo nemogoče. Tako protesti, ako so v pravi obliki, so manifestacije za pravico, ki se krši, in za idejo. Protesti prihajajo večidel izmed ljudstva samega, in pri tem ljudstvo ni nikomur odgovorno. Večjega pomena je protest, kadar pride od vladne strani, ko ima namreč redna vlada povod, da protestira. Dočim za ljudskim protestom ni ničesar zadaj, razen pravične stvari, je pri vladnih protestih zadaj tudi vladna moč, in po meri te vladne moči se protesti tudi precejneje. Vedno se mora namreč misliti, da bo vlada protestu pridala tudi pritisk, ako s takim razpologa. To je odvisno od razmer, kakšna je ta vlada, ali velesila, ali le palček, ki ne more zarožljati. Vlada mora imeti, se razume, povod, da protestira. Jugoslovska vlada pri nasilstvih na Primorskem ne more protestirati, ker postopanje laške vlade je na sebi v okvirju laške suverenitete, toraj povsem notranja laška zadeva. Na Koroškem bi bila zadeva drugačna, ker spada Koroška pod manjšinsko zadevo pri ligi narodov, Lah pa je bil prebrisan, in si ni dal navezati kakih obveznosti.

Pri ameriškani javnosti na vlado niti misliti ni, kvečjemu bi se moglo dogoditi, da bi ameriškanska javnost vplivala na vlado, da kaj povzame, kar je pa povsem izključeno, kakor vsak lahko vidi. Sicer se je pa vsaj pri Slovencih ameriškanska vlada silno slabo izkazala, ko je imela pri mirovni konferenci mogočno besedo tako na Koroškem, kakor spočetka tudi na Goriškem in Primorju. Morda bi bilo boljše, ako bi sploh nikoli ne bilo te ameriškanske vladne "pomoči", vmešavanja. Na Koroškem so pomagali le nemškimi aristokratom, na Primorskem je pa predsednik Wilson popolnoma zlezal pod laško kapo.

Bodimo odkritosrčni. Lepo je, ako Slovenci v starem kraju in Slovenci v Ameriki protestirajo zoper laška nasilstva nad našimi goriškimi brati, ali protestirajo Hrvati za svoje rojake pod Lahom. Se lepše je, ako protestira jugoslovska javnost, in krasno bi bilo, ako bi protestirala ameriškanska javnost. Za zdaj ni druge pomoči. Ampak vsa ta "pomoč" je nekako zasebna. Protestira, kdor hoče, siliti ne moremo nikogar, in laška vlada se ozira na proteste, če se ji poljubi, lahko pa se jim tudi posmehuje. Ali ni tako? Od demonstracij ni ničesar pričakovati, in naj bi bile te še tako ogorčene in patriotične in demolišne in pristno jugoslovske, v Zagrebu, v Beogradu. Gola otročarija je, ako se pobije na konzulatu toliko in toliko oken, ali se po blatu vlačijo italijanska zastava in se sežge. Navadno se plača z enakim denarjem nazaj, demonstrira se proti takim demonstracijam, stvari, ki je potrebna pomoči, se pa le škoduje, v tem slučaju bo pritisk v Trstu še hujši.

V danih razmerah je na mestu edinole protestiranje. Povejmo odkrito, da izdalo ne bo dosti, morda nekaj, da je pa vredno protestirati. Vladen protest bi izdal več, a ni povoda. Ni treba prav nič hujškati, a niti varati se ni treba, bodimo na jasnem: vsak protest, bodisi tudi jugoslovski, slovensko-

ozir. jugoslovsko-ameriškani ali le ameriškani in bodisi tudi vladni, bo izdal le, če bi bilo za protestom tudi to, kar daje vsakemu protestu učinek, in to je — meč, oborožena sila. Nič hujškati, le jasna mora biti pot in nezadržan pogled v bodočnost. Nihče ni tako naiven, da bi ne vedel, da je kak meč nemogoč v pomoč zatiranim Slovanom na Primorskem. Sicer se je nekaj pisalo, da so se po teh dogodkih trije bratje v Jugoslaviji malo bolj prijazno pogledali, ampak vsaj za zdaj je to enodnevni mehurček, in če bi ti trije stopili tudi trdno skupaj, le nič iluzij, Italiji bi težko mogli pokazati kaklega — meča, sablje . . . s kakim žepnim nožičkom pa nije ništa, tega se niti drugače bojazljivi Lah ne boji.

Protest je le protest, to je edino sredstvo za morebitno pomoč. Ako pa niti protesta ni, je to znamenje, da nismo več za narodno življenje.

NOVINAR IZ SO. CHICAGO JE ZOPET PRIŠEL DO BESEDE

So. Chicago, Ill.

Ne mislite, dragi bralci, da vam bom po dolgem, skoro tritedenskem molku, kdo ve kaj zanimivega povedal. Pred vsem naj vam omenim to, da ni tako lahko biti za novinarja, kakor bi si kdo mislil. Posebno niso nikakoli špasi biti novinar tako male naselbine, kakor je naša, ki je skoro tako majhna, kakor noč o sv. Vidu, o kateri so v starem kraju rekli, da "o svetem Vidu škof' noč se vidi; če se stegneš, v dan dregneš, če se skrčiš, v dan trčiš." Tako nekako je z nami in našimi novicami. Če malo delj stopimo, se že kdo oglasi, ki mu ni povsem prav. Ako pa v svoji dobrodružnosti naglo nazaj odskočimo, pa za nami kdo zareglja. Sicer pravijo, da je srednja pot najboljša in najlažja. Najboljša morda je, ni pa najlažja.

Topli poletni dnevi so nas za letos že zapustili in nastopila je jesen. Jesen je pa čas spravljanja pridelkov za zimo. — Bore malo bomo letos imeli za spravljati, ker se tudi v naši naselbini občuti trda brezposelnost, čeprav nekateri pravijo, da ni še tako hudo in da ljudje imajo še dovolj denarja. Seveda ga morda nekateri imajo, pa ti so redki, kakor bele vrane. Vsaj med nami, kar nas je plebejcev.

Kako je bil včasih jesenski čas vesel, ko so se zagrinjala okna v kletih in se tam našle gale luči. Redke so letos hiše, ki si kaj takega privoščijo, ker marsikdo še za najpotrebnejše nima. Zalostna je torej letošnja jesen, še žalostnejša bo pa zima. Pravijo, da je Hoover menda "prerokoval", da bo letošnja zima prav posebno huda. Je popolnoma verjetno, da je novi "prerok" uganil, vsaj za tiste, ki ne bodo imeli kaj devati v peč ali v lonec, za lačne želodce.

Kdor je bil v boljših časih količkaj pameten, da ni vse sproti porabil, kar je zaslužil,

mu še kljub slabim časom vendar ne grozi ravno najhujše. Seveda ni nikjer posebno veliko takih, ki znajo tudi nekoliko naprej misliti.

Nesreče in boleznin nas tudi ne pozabijo. Zadnjo soboto bi se prav kmalu smrtno ponesrečil Mr. Marko Popovič, ko je vlak zadel v njegov avtomobil na 104th St. in Indianapolis Blvd. Avto je precej poškodovan. Mr. Popovič je razun nekaj prask na obrazu in rokah še srečno odšel nesreči. Vzrok je menda ta, ker je stražnik prepozno spustil zavrtovnice čez cesto. Pazljivosti pač res ni nikoli dovolj.

Bolnikov imamo v naši naselbini precej. Mrs. Sasek je nekoliko boljša. Bila je pa hudo bolna, da je morala iskati pomoči v bolnišnici. Njena bolezen že traja nekaj mesecev. Sedaj je doma. Zelimoj, da bi kmalu ozdravela. — Več mesecev je tudi bolan Mr. Frank Levk. On sicer ni bil v bolnišnici, temveč se zdravi doma. Obolen je že enkrat kmalu po novem letu in je bil že skoraj ozdravel. Pa je potem zopet zbolel in je še sedaj bolan. Tudi njemu želimo, da bi okrevval. — Hudo je bolan najmlajši sin Mr. in Mrs. Vidic, 9519 Ewing Ave. Revček se nahaja v bolnišnici in trpi strašne bolečine. Škoda bi bila mladega življenja, če bi usahnilo, zato mu želimo, da bi skoro okreval in se povrnil med svoje stariše. — V bolnišnici se tudi nahaja Mr. John Bukovec iz Hegelewish, Ill., ne daleč od naše naselbine. Zdravniki pravijo, da poleha za jetiko, upajo pa, da bo kmalu okrevval. On je v vladni bolnišnici, ker je bil svoj čas ameriškani vojak. — Tudi njemu želimo, da bi okrevljal in se vrnil domov.

KAJ JE NOVEGA V CHICAGO?

Chicago, Ill.

Dopisi v slovenskih listih v Ameriki navadno začno z delavskimi razmerami. Pač naravno, delavci smo navadno vsi, pa o čem naj drugem pišemo kakor o delu. Farmar najraje govori le izključno o farmarstvu, mi delavci pa govorimo vsak o svojih strokah in letos, ko med nami kraljuje tako "sijajna" prosperiteta,

imamo pa še posebno dovolj časa na razpolago, da razpravljamo o naših razmerah. Za marsikatero delavsko družino bo letos hudo leto preizkušnje. Čez poletje se je jako slabo obratovalo. Obljubovalo se je boljši obrat na jesen, pa je še vedno vse mrtvo. Kdor pa je že toliko srečen, da dela, ta dela le komaj po dva in tri dni na teden. Malo je onih, ki imajo stalno delo in da kaj prida zaslužijo. Tako je slavna Hooverjeva "prosperiteta". Spominjam se, kako so agitirali pri zadnjih predsedniških volitvah. "Smitha ne, mi hočemo delati!" — Tako so kričali in širili reklamo za Hooverja. In danes mislim, da marsikateri hoče delati, pa delati ne more, ker dela ne dobi. Očitno je, da slabše razmere bi ne mogle biti, pa naj bi bil že kdorkoli hoče na predsedniškem stoleu. Po mojem mnenju bi bilo ravno nasprotno. Kajti republikanski očetje so, kakor znano, ogradili Združene države s plankami visokih tarif, da ničesar ne more v Ameriko, ampak na drugi strani je pa tudi zunanji svet pokazal, da ni tako neumen in se je ogradil z istimi metodami kakor Združene države, to je, da ameriškega blaga ne marajo. Posledice so pa tukaj: zaprte tovarne in ves obrat v industriji je domalega ustavljen. Tako je slavna republikanska prosperiteta!

MARJAN ŠABEC BO PEL V INDIANAPOLIS

Indianapolis, Ind.

V nedeljo, dne 12. oktobra zvečer, bomo imeli priliko poslušati našega ameriškega rojaka Mr. Marjana Šabec. Zapel nam bo naše lepe slovenske pesmi, ki bodo vžigale naša srca v ljubezni do naše domovine in našega jezika. Vzбудile bodo v naših srcih spomin na našo mladost, ko bomo zopet enkrat slišali naše mladeniške pesmi iz ust umetnika-rojaka. Mr. Marjan Šabec je namreč, kakor mogoče že znano, jolietški rojak-Slovenec. Pridite v nedeljo večer ob 7:30 v velikih številu.

- Program je sledeči: 1. Mila lunica, narodna. — 2. Na ljevo strani . . . narodna. — 3. At Dawning, Cadman. — 4. Domovini, B. Ipavec. — 5. Sladko je vince, narodna. — 6. Po jezuru, bliz Triglava . . . F. S. Vilhar. — 7. Arija iz opere "Martha", Flotow. — Odmor. — 8. Goreči ogenj, narodna. — 9. Miruj, miruj, srce moje, narodna. — 10. The Rosary, Nevin. — 11. Slepce, narodna. — 12. Je pa davi slanica padla, narodna. — 13. Mati ziblje, nar. — 14. Mighty like a rose, Nevin. — 15. Lepa si Marija, po Schubingerju, priredil I. Račič. — 16. Na planinah solnčice sije, narodna. P.

KAJ JE NOVEGA V CHICAGO?

Chicago, Ill.

Dopisi v slovenskih listih v Ameriki navadno začno z delavskimi razmerami. Pač naravno, delavci smo navadno vsi, pa o čem naj drugem pišemo kakor o delu. Farmar najraje govori le izključno o farmarstvu, mi delavci pa govorimo vsak o svojih strokah in letos, ko med nami kraljuje tako "sijajna" prosperiteta,

imamo pa še posebno dovolj časa na razpolago, da razpravljamo o naših razmerah.

Za marsikatero delavsko družino bo letos hudo leto preizkušnje. Čez poletje se je jako slabo obratovalo. Obljubovalo se je boljši obrat na jesen, pa je še vedno vse mrtvo. Kdor pa je že toliko srečen, da dela, ta dela le komaj po dva in tri dni na teden. Malo je onih, ki imajo stalno delo in da kaj prida zaslužijo. Tako je slavna Hooverjeva "prosperiteta". Spominjam se, kako so agitirali pri zadnjih predsedniških volitvah. "Smitha ne, mi hočemo delati!" — Tako so kričali in širili reklamo za Hooverja. In danes mislim, da marsikateri hoče delati, pa delati ne more, ker dela ne dobi. Očitno je, da slabše razmere bi ne mogle biti, pa naj bi bil že kdorkoli hoče na predsedniškem stoleu. Po mojem mnenju bi bilo ravno nasprotno. Kajti republikanski očetje so, kakor znano, ogradili Združene države s plankami visokih tarif, da ničesar ne more v Ameriko, ampak na drugi strani je pa tudi zunanji svet pokazal, da ni tako neumen in se je ogradil z istimi metodami kakor Združene države, to je, da ameriškega blaga ne marajo. Posledice so pa tukaj: zaprte tovarne in ves obrat v industriji je domalega ustavljen. Tako je slavna republikanska prosperiteta!

V naši naselbini gre življenje svojo pot naprej. Z jesenjo se je pričela tudi doba raznih veselje in prireditvev. Družtva imajo že svoje programe, da bi ojačila svoje blagajne. V nedeljo, 12. oktobra, priredi društvo "Danica" krasno igro "Kraljica ciganov", kar bo nekaj izvanrednega. Nato bodo sledila še druga društva in tako se nam Chicažanom ne bo zmanjkalo "good tajma".

Danes, 11. oktobra, bo otvoril naš rojak Mr. Fr. Banich v svojih prostorih na 1902-4 W. 22nd Street, "Indoor Golf."

Je to nova ameriška športna igra, ki je vrlo zanimiva in človeku najde v tem mnogo zabave. Prostore, kjer je imel prej Mr. Banich svojo trgovino z mešanim blagom, je preuredil jako lično, da se človeku zdi, kakor bi bil zunaj na kakem lepem zelenem vrtu. Po zimi, ko so dolgočasni dnevi in večeri, bo to kakor nalašč za marsikoga. To je sedaj že tretji "Golf" med Slovenci v Chicaži. Prvega je začel Mr. Jože Beribak na 1811 W. 22nd St., drugega je otvoril pred dobrim tednom Mr. Peter Cof na 2001 West 19th Street. Zadnja dva imata igrališče zunaj na prostem na loti, tudi zelo okusno in lično urejeno, dočim pa ima Mr. Banich znotraj pod streho. Vsem najboljši uspeh!

Chicažan. (Dalje na 3. strani.)

Goljufan jud. — Rokodelec brez službe in jud sta šla v najhujši vročini po cesti. Postala sta žejna in sta stopila v gostilno. Rokodelec je prosil juda, ki si je ogledoval njegov dežni plašč, naj mu posodi dolar, da mu plašč zastavi, ker sicer ne more plačati, v mestu pa mu bo vrnil denar. Jud je upal, da bo dobil dežni plašč za dolar in je to seveda rad napravil, poleg tega pa zadel dežni plašč na svoje rame. Ko sta prišla do mesta, je rokodelec potegnul iz žepa dolar in vzvel plašč nazaj, judu pa se je zahvalil, da mu je pomagal v vročini plašč nesti.

"Zbiksani" klobuk. — Jurček je prišel z očetom prvokrat v mesto, pa je videl imeniten pogreb. V vrstah so šli črno oblečeni gospodje s svetlimi cilindri na glavi. To mu je zelo ugajalo in je rekel očetu: Poglejte, oče, tu v mestu pa ne "zbiksajo" samo škornjeve, ampak tudi klobuke!

Na lokalni železnici. — Zakaj se pa vlak danes ni ustavil na tej postaji?

Vlakovodja se je s postajenačelnikom skregal.

Nova otroška bolezen. — Jožek reče mami: Mama, danes ne morem v šolo! — Mama: Zakaj ne? — Jožek: Imam novo bolezen. Ne počutim se dobro. — Mama: Kje pa se ne počutiš dobro? — Jožko: V šoli.

Umetnost. — Moj mož grdo laže, — je tožila gospa Elizabeta.

— Meni se to ne vidi, — je pripomnila Uršula. — Jaz mislim, da prav lepo laže.

Vsak po svoje. — Kako pa, da si se na starost oženil? — Imeti hočem ženo, ki mi bo nekoč zatisnila oči. — Hm — jaz sem imel dve ženi, pa sta mi oči odpri.

Preveč povedala. — Obiskovalec: Kaj ne, Ela, da imate dosti posla in mami pomagata, kadar imate goste? — Ela: Da. Kadar gostje odidejo, moram takoj žlice prešteti.

Ni tako mislil. — Sodnik (obtožencu): Tako. Sedaj pa mislim, da vas zadnjikrat vidim tukaj. — Obtoženc: Kaj, gospod sodnik, mar greste že v pokoj?

Ako po naših naselbinah ne bodo čitali katoliškega časopisa, bodo nasprotnega, in kaj to pomeni, lahko vsak ve-

EVHARISTIČNI KONGRES V OMAHI

Poroča Anton Grdina.

(Konec.)

Tako človek sodi in misli, ko se vrne iz take manifestacije, ker je v dno duše prepričan, da je toliko tisoč veljavnih in uglednih ljudi vernega duha. Ob misli na to se pa človeku še toliko bolj studij napadi in hinvasko zakrskavanje ter zavijanje in norčevanje proti verskemu prepričanju po časopisju. To pa prihaja od oseb, ki so nesrečno zašle na kriva pota. Največja nesreča pri tem je pa to, ker pri tem pridejo na li mance toliki priprosti ljudje, katerim tako časopisje prihaja v roke in ga berejo dan za dnem. Druga časopisja pa, ki piše resnico, ne čitajo, ali pa verjeti nočejo, ker so že pre-

globoko v zmoti. Teško je takim pomagati in vredni so vsega obžalovanja.

Rojakom in prijateljem bi svetoval, da se poslužijo prilike, ki so tu in tam dane ob priliki vs. misijonov ali potom drugih cerkvenih slovesnosti, kjer se zbirajo množice vernikov k češčenju pravega živlega Boga. Vedno boste našle več vrednih in bolj veljavnih ljudi klečečih v cerkvi na kolenih, nego so tisti uredniki in njih pomagali in zagovorniki, ki pišejo kot bogotajci in odpadniki.

Mogoče je, da bodo začeli tudi na moj dopis krik, toda nič zato. Veseli me, da sem povedal, kar sem mislil, videl,

slušal in doživel, in kar sam verujem! Poznam ljudi, ki sem jih videl tam in vem, kako visoke urade zastopajo, pa videl sem njih živo vero. Ravno tako lahko poznam tudi rojake, ki se ponašajo in pišejo brezversko ter lahko rečem, da se jim bom prav pomilovaje vselej nasmehnil. Posebno pa še tedaj, kadar se bo oglašala še kedaj kakšna taka napredna dama, kakor so se oglašale, ko sem imel govore po naselbinah. Onim pa, ki ste ostali enaki častilcem, kakor je bilo zgoraj omenjeno, častitam in kličem: Ostanite vztrajni! Z vami isto čutijo in molijo množice, katerih nihče ne more preštet. Bodite prepričani, da ste na pravem stališču. Z vami so katoliški narodi! Tega sem se ponovno prepričal v Omahi.

Čenjenim čitateljem in njih prijateljem ter rojakom našega katoliškega naroda pa koncem dopisa priporočam eno

najvažnejših sredstev. Potrebno nam je, da se poslužimo, kolikor nam je le mogoče vseh takih prilik, pri katerih se ljudstvo zbira k češčenju božjemu, da tam dobiste moč in se vam vaša vera okrepri, kjer dobite pogum, ki ga zastoj pričakujete, kjer je komaj par ljudi zbranih. Zato zakličem: Kako so nam potrebni shodi, kakor smo ga imeli lansko leto v Lemontu. Prvi je bil. Velik je bil, a popolen ni bil. Bil je začetek in kot tak težak. Novinci smo bili in stvar nam je bila nova. Zraven vsega smo bili še sebični. Iz sebičnih strani so nas mnogi opazovali, ki bi nam mogli pomagati, ker po svoji veri, je bila to njihova dolžnost. In vendar je kljub temu izpadel shod sijajno. To se vidi, da narod želi in hrepeni kaj takega. Ozivimo se vendar za pravo medsebojno versko življenje! Dajmo narodu prilike, da ne bo taval dru-

god, za drugimi, za praznimi sencami. Da ne bo pohajal za zmedenimi voditelji, ki ga vedno izkoriščajo v druge namene s praznimi obljubami.

Vsako leto katoliški shod! Vsako leto drugod katoliški shod! Imamo številne častne duhovnike (kanonike), monsignore, dekane. Oni nam bodo povabili škofo. Radi bodo prišli k nam in nas dvignili na višje mesto narodnega imena, kakor tudi do večjega medsebojnega sporazuma, ki ga tako zelo potrebujemo.

Nikar se ne obotavljajmo! Nikar ne oporekajmo in ne kritizirajmo! Delajmo! Ni prav, da ko imamo vneto in pripravljeno ljudstvo, ki je zmožno slediti in ki se takih skupščin veseli, da jim ne damo prilike! Ljudstvo ni temu krivo. Krivo smo mi, ki vidimo in spoznamo vse te okoliščine in prilike, a nočemo ugoditi, nočemo pomagati, nočemo se niti malo po-

vedno tako vneto potegoval za čiščenje svojega mesta, kakor se zdaj, morda bi Chicažo ne živela takega glasu, na kakoršnem stoji danes presvetom.

ŠE ENA ŽRTEV ZRAKO-PLOVNE NESREČE

Beauvais, Francija. — po leg 47 smrtnih žrtev, ki jih je zahtevala katastrofa angleškega zrakoplova R-101 v nedeljo zjutraj, je zdaj smrt posegla tudi med tiste malostilne, ki so se tedaj srečno vršili. Za težkimi poškodbami jih je zadobil v gorečem zrakoplovu, je umrl S. Church, eden izmed voštva. Pred smrtjo je še želel videti svojega očeta in svojo zaročenka, ki sta se tudi pripeljala z aeroplanom iz Anglije, vendar šele tri ure po njegovi smrti. Njegovo truplo je bilo v četrtek prepeljano v Anglijo.

ŠIRITE 'AMER. SLOVENCA'

SRAMOTA, SRAMOTA...

pravi Rev. A. Urnkar,

pravi vsak pošteno misleč človek. Blizu dvajset rojakov je bilo letos samo iz Chicage deportiranih v domovino. Ubogi ljudje so prišli sem v Združene države prepovedanim potom. Prišli so semkaj, da si zagledajo košček kruha. Slovenski rojaki, slovenski sosedje grede in jim zagrenje se to že itak zagrenjeno veselje. — Ali kaj zagrenjeno veselje. — Ali kaj me bodo dobili? — In še tega jim ne privoščimo, ampak gremo in jih zadavimo na vse grši način kakor davi čičaški bandit. Kajnovske nature, ki se tako maščujete nad svojo lastno krvjo. Vsi rojaki so bili namreč deportirani na priporočilo slovenskih bratov in sestera. Hujši smo časih kakor volkovi. Volkovi ne bodo šli nad živim volkom, samo na mrtvega se spravijo, slovenski volkovi pa spijo kri živemu bratu. Kaj imaš od tega, če naznaniš sorojaka, da ni prišel pravilnim potom čez lužo v to objubljeno "Maleriko". Na gradu ne dobiš; iz kakke posebne delaš tega; samo zato delaš, ker si suženj grde nevoščljivosti, najgrše napake, najstrašnejše bolezni, na kateri more bolehati človeška duša. Ni je tovarne, kjer bi ne razsala nevoščljivost slovenska: "O, pa rojak ima boljše službo in boljše plačo. Kako bi mu je odjedel? Pa taka nevoščljivost, čeprav ni lepa in ne dela časti nobenemu, je še kolikor toliko dopustljiva; smo pač na tej ubogi zemlji, ki je polna golazni in bakterij..., neodpustljiva pa je nevoščljivost v našem slučaju, zakaj vampir ne more biti tako krvoželjen, pijavka ne more biti tak krvosiv in ljena ne tako strašna, kakor je rojak, ki preskrbi svojemu sodruku deportacijski vozni listek. Fejl!

Nasa dekleta se ponasajo vsenaokrog, koliko so pridobile, odkar hodijo v razne šole in vzgojevalnice pod firmo "YWCA." — Če doslej niso vedele, jim sedaj povem: Vse te organizacije imajo za kulisami skrit namen protikatoliške gonje in nobeno dekletu, ki se hoče imenovati pravo katoličanko, ne more biti udeležena v tako organizacijo. Naj se še toliko lepega učite, namen organizacije je zahrbtn in ta namen je, iztrgati iz srca korenino vere. Isto velja o mladeniški organizaciji "YMCA." Lepo ime in lepo lice. "Kaj pomaga lepo lice, k' je 'ferdirbano srce," pravi narod. Če o kom, velja to o teh dveh organizacijah. Grabežljivi volk v ovčjem oblačilu.

Komarji in poletne muhe odhajajo spat zimsko spanje. Našen pa imamo druge muhe in komarje, ki že prihajajo in nas bodo strašili celo zimo: prodajalci tiketov in srečk. Toliko jih bo vsaki teden, da bi moral človek venomer imeti roko v žepu in dajati, dajati. Prodajalci bodo rumene tikete, zelene tikete, rdeče tikete, rjave tikete, vsakega samo po 50 centov v predprodaji. Iz vsake pisane vemo zgodbo o desetih nadlogah, ki jih je Mojzes napravil egiptovskemu kralju na vrat. Dobro, da se je egiptovski faraon pravočasno uklonil, če ne bi bila prišla še enajsta nadloga. Bog ve, kaj bi mu bilo tako kot je bilo takrat in bi bil Mojzes v zadregi za enajsto nadlogo, jaz bi mu predlagal prodajavce tiketov...

In te enajste nadloge so kri-va samo ta številna društva. Pri nas jih imamo, da bi jih lahko na njivo vozil. Ste že ke-

daj premislili, odkod toliko društev in zakaj? Ej, še tega niste pogruntali? Za vsako novoustanovljeno društvo dobiš nagrado. Čim več jih ustanovimo, tem več nagrad bo. (Tem več denarja bo v skupni blagajni Jednote.) Pa tudi več predsednikov in tajnikov je. Čim več je teh, tem bolj se lahko postavlja slovenska domovina... — Pa radi se imamo tako silovito, da je joji... Kadar farmar vidi, da se zajčki grizejo med seboj, napravi več predalčkov v staji. Ne vem, če smem aplicirati to primero.

Še eno o tiketih. To je zavednost. Slovenska dekleta, oz. dekleta — hčere slovenskih očetov in mater, ali je to tako "amerikansko" nobel, da dajete svoje tikete v tisk tujcem in drugorodcem in obenem pričakujete, da vam slovenska tiskarna dela reklamo. Tiskarna pred nosom in dobro ustreza vsem, pa nosite drugam. Kaj bi bilo, ko bi sedaj napisal in rekel vsem ljudem: "Kaj bote hodili na to zabavo, naj Čehi pridejo, Slovaki in Poljaki, kamor hodijo dekleta po tikete. To bi bil ogenj v strehi.

Ne morem si kaj, da bi se ne obregnil v Zensko Zvezo. Ne v Zvezo kot tako, temveč ob one članice Zenske Zveze, ki so sedaj tako goreče, da obračajo hrbet Zvezi in odstopajo. Slišim, da odstopajo. Katoličanke, ki ste udeležene v Zvezi, ali je to zavednost in modrost? Če vse ne gre tako hitro kot želite, vztrajajte in se borite, ne mečite puške v koruzo. Če telo zbolí, najde narava sama zdravilo, vsaka stanica pomaga vsemu organizmu, da se polagoma postavi zopet na noge. Ravno tako je vsaka članica stanica Zveze; če bi vse stanice druga za drugo odpadle, se organizacija ne bo ozdravila. (Če je res bolna, kakor pravijo, če ni samo kaprica od te ali one strani, morda nobena noče popustiti.) Vztrajajte in borite se; še vsak začetek je težak. Vse one, ki sedaj odpadajo, bodo morda kedaj odgovorne, da Zveza res ne bo več katoliška, temveč...

Kuplet o zakonski sreči. Primeren za oder.

Sem na oder sem primahal, mojster Jože Ribničan, žakelj vam pozdravov nosim in korajžen dober dan. — V starem kraj' sem usta meril, žlice delal, piskerice, tu lužo usta merijo hude babe iskerce. — Kam-le gledal je Bog Oče, da ustvaril je ženo? Vseposodi je napoti, kjer bi treba ne bilo. Pošto nosi, firbec trosi, popra, paprike, soli, po vseh božjih kotih stika, da me kje pod zob dobi. Kaj je treba sitne babe, al' bi lušno b'lo na svet', pil bi vino, d'nar prešteval, ne b' b'lo treba nikdar klet. Z žensko prišla je pregreha in vsa ta mizerija, vse te solze, vsi materalji, vsi peklenščeki sveta. Vse ji dajem, žulje, pede, vse do rjav'ga vinarja, če bi ji ne dajal točno, pa me aretirat da. Vse mi dan za dnev premeri, usta, glazek, varžete, enega nikdar ne pogleda, kak' je žalostno srce...

Ona stoji na drugem koncu

odra in poje: Jaz pa pravim: Jože laže, Jože je pač Ribničan. Nič ne vidi, kje je solnce, kje je noč in kje je dan. Je vseveden pač Bog Oče, vedel je, kako bi bilo, videl v duhu je možička, pa je rekel: glej ga no! Kdo bi pral mu vse te srajce, sam si jih ne bo opral? Kdo bi šival mu te hlače, ko ne bo nič šival znal? Kdo bo kahal zlato župco, kdo mu bo izprašal vest, kdo bo pegal grešno dušo, kdo krotil bo močno pest? ... Je vseveden pač Bog Oče, vedel je, kako bi bilo, pa je sklenil in ustvaril, dal je Adamu ženo...

Profesorju ukradli hlače.
Ljubljanski profesor Gregor Ž., ki stanuje na Vodnikovem trgu, se je te dni po kosilu nekako vlegel, ne da bi zaklenil vrata spalnice. Ko se je prebudil, je presenečen zapazil, da so mu zmanjkale hlače.

Padel s svišli
Franc Lovšin, 14letni sin posestnika iz Sodražice, je padel s svišli, ko je šel po mrvo. Pri padcu si je zlomil desno nogo.

Vače
Na Vačah so se v šolskem dimniku vnele saje in povzročile požar, ki je pa bil kmalu pogašen.

BOŽIČNI IZLETI V EVROPO.
Izletniki bodo odpotovali iz New Yorka, Bostona in Halifaxa.

Hamburg American Line je določila parnik Deutschland in motorno ladjo St. Louis za posebne božične izlete v Evropo. Deutschland odpluje iz New Yorka dne 11. decembra ter bo odvedla s seboj dve skupini izletnikov v Hamburg preko Cherbourga. Prvo bo spremljal Mr. Hugo Muller, član newyorškega urada, drugo pa Mr. Walter R. Buerckel, član čičaškega urada.

Potniki bodo dospeli v prelivska pristanišča 18. decembra, 19. decembra pa v Hamburg in bodo potemtakem imeli dovolj časa, da se pripeljejo do Božiča na svoje domove.

Drugi božični izlet bo na motorni ladji St. Louis, ki odpluje iz New Yorka dne 12. decembra, iz Bostona pa 13. decembra.

Parnik Cleveland odpluje iz Halifaxa dne 1. decembra, in tega izleta se bo najbrž udeležilo dosti canadskih rojakov. V Cherbourg bodo dospeli 8. decembra, v Hamburg pa dan pozneje.

Cleveland odpluje iz New Yorka dne 29. novembra.

Igra prirode
V Smartnem ob Paki ima Marija Petričeva, ki je prijateljica cvetlic, prav lepe nageljne. Posebnost je to, da je iz enega stebela pognal bel in rdeč cvet.

Lepa proslava
V Celju so v nedeljo, 14. sept., slovesno proslavili 240letni obstoj zgodovinske in vsem romarjem tako priljubljene cerkve sv. Jožefa nad celjskim kolodvorom. Že v soboto so pokali topiči. V nedeljo je pa prišel lavantinski škof G. Andrej Karlin, ki je imel v cerkvi slovesno sv. mašo ob navzočnosti mnogostevilnega občinstva.

Nezgoda
V tovarni splošne stavbne družbe na Teznu je bil 51letni delavec Anton Kalin prišel med delom z levo roko pod kladivo, ki dela s stisnjanim zrakom. Kladivo mu je roko zmečkalo.

Otrok v valovih
V soboto, 13. sept., se je igral pri potoku Borovnišča v Borovnici 4letni sinček kurjaka Ivana Pavloviča. Spodrsnilo mu je in je bil naenkrat v narastli vodi. Na srečo se je ravno takrat pripeljal mimo gosp. Drašler, ki je dečka potegnil iz vode.

Nagrade
Vinogradniki v okolici Mostarja, ki so razstavili grozdje na razstavi v Mostarju, so bili skoro vsi deležni nagrad.

Nesreče v Novem mestu in okolici
11letni Lojze Murn si je odsekal prst, ko je sekal koruznico za živino. — Cestarjev sin Gorše iz Podhoste pri Toplicah je tako nesrečno padel, da si je potolkel obe roki. — Janez Tekavčič, sin posestnika iz Vel. Lipnja se je spodtaknil in padel ter si poškodoval desno roko. — Užagal se je v roko 31letni Lojze Šavs iz Gaberja.

Nevihla in požar
Ko je v okolici Koprivnice divjal vihar, je med nevihto udarila strela v hišo vdove Dore Dvorske. Hiša je pogorela do tal. Ko je gospodinja hotela rešiti nekatere predmete, se je nevarno onekla.

Nesrečni padec
Avgust Povše iz Orle vasi pri St. Rupertu je na travniku

SOBA SE ODDA
poštenemu fantu, lahko tudi dvema, z gorkoto in kopalnico. 14701 Thames Avenue, Cleveland, O.

IZ SLOV. NASELBIN.
(Nadaljevanje z 2. strani.)

SLOVENSKI ODVETNIK V NO. CHICAGO-WAUKEGAN
Waukegan, Ill.

G. urednik! List A. S. prinaša zanimive dopise iz vseh slov. naselbin, le od nas se bolj redko kaj čuje. A beremo pa radi. Zlasti te dni smo z zanimanjem čitali zanimiv dopis izpod peresa našega starega pionirja Bonača, ki nam je povedal, kako je kozel strašil v Preserju. Take stare dogodbe so zelo zanimive in jaz bi apeliral na vse naše pionirje po Ameriki, ki kaj takega vedo, da bi objavili. Na ta način bi marsikaj zanimivega izvedeli od naših pionirjev.

Obenem imamo to pot za poročati slovenski javnosti, da je te dni odprl v naši slovenski naselbini North Chicago in Waukegan naš slovenski odvetnik svojo pisarno. To je naš rojak Mr. Frank M. Opeka, sin ugledne družine Mr. in Mrs. Frank Opeka. Njegov oče, Mr. Frank Opeka, je dolgoletni vrlo aktiven glavni uradnik KSKJ., in na zadnji konvenciji, ki se je vršila v našem mestu, pa je bil izvoljen bodočim glavnim predsednikom KSKJ., kar je čast in ponos za našo naselbino.

Odvetnik Mr. Frank M. Opeka ima svojo odvetniško pisarno na 1702. Sheridan Road, North Chicago, kjer bo rojakom vedno na razpolago v vseh zadevah. Dosedaj so hodili naši rojaki po pravne navsvete in drugo tako pomoč k tujcem. Zdjaj bodo imeli svojega lastnega rojaka, kateri jih bo sigurno bolj vestno in skrbno zastopal, kakor tujci. Zato je priporočati vsem našim rojakom, da se v kakih pravnih zadevah in drugače obrachajo z zaupanjem nanj. Mlademu našemu odvetniku pa iskreno čestitamo in mu želimo med nami mnogo uspeha!

Dela se tudi pri nas zelo slabo. Nekateri še delajo, a največ je takih, ki so brez dela. Pri nas je prišlo že v navado, če te kdo vpraša, kako je, pa ti odgovore: "Za delavce je prav dobro, ker jim ni treba skoro nič delati." — Seveda za žep pa ni dobro, ker če se ne dela, saj veste, se začne v žepu kača redit, te pa nima nihče

rad, vsaj jaz ne.

Pozdrav vsem rojakom v North Chicagi in Waukeganu, kakor tudi po vsej slovenski Ameriki!
Poročevalec.

CLEVELANDSKI POROČEVALEC ZOPET POROČA
Cleveland, O.

V številki 192 A. S. z dne 3. oktobra smo čitali zanimiv dopis izpod peresa čestitega in nam priljubljenega gospoda Rev. Omana, ki je za dušnega pastirja pri fari sv. Lovrenca v slovenski naselbini v Newburghu. Ta č. gospod je pripoznan kot eden najbolj razsodnih in odkritosrčnih slovenskih duhovnikov. Kjer začne on kak govor, je tam takoj vse bolj vedrega obraza. V Amer. Slovenca je napisal jako resnične besede, ko pravi, da je A. S. najbolj priporočljiv list za vsakega katoliškega Slovenca. Ta č. gospod je rojen v Ameriki. Jako lepo primero je dal za naše verske nasprotnike, ko jih je primerjal kužku, ki se zaletuje v truck, kjer ga kolo pomečka.

Tudi pisec teh vrstic vidi mnogo takih proticerkvenih revolucionarjev. Saj je nemogoče z njimi kaj stvarnega razpravljati. Oni dan me je pot nanesla na eno skupino mož. Pozdravim jih in vprašam, če je morda tudi njih oprostil dela Mr. Hoover in njegova bogata žlahta. Nekaj se jih je zaničljivo obrnilo napol v stran, rekoč: Ko bi le one cerkve podrl, pa bi bilo precej boljše. — Seveda, se oglasim jaz, ker bi vas vrli farani povabili, da bi zopet pričeli zidati novo, a druge koristi bi vi ne imeli, kakor grd mazedž, ki bi vam stal na vesti, da bi vam očital, da ste naredili svojim sosedom veliko krivico, ker itak že dolgujejo na šolo in cerkev. Vidite, takšni so. Jaz mislim in sem prepričan,

da je te nezavednosti delavcev krivo največ časopisje. Kako pa taki delavci časopise čitajo, mi je že znano. Pogledajo namreč samo ono, kar njih glavni "papež" Molek napiše od cerkve. Dalje preberejo še one dopise, kjer se prav na surov in podel način piše in sramoti cerkev in njene duhovnike. Za koristne članke jim ni mar.

Dragi naročnik in čitatelj tega lista. Zavedajmo se, koliko dobrega naredimo za svojega bližnjega, ako ga poprosimo, da se naroči na katoliški list, kakor je Amer. Slovenec. Ta list obstoja že 39 let in se še ni svojemu narodu izneveril. Vedno in povsod, ob vsaki priliki zastopa nas katoliške Slovence in naše ideje.

Petnajstletno poroko sta obhajala Mr. in Mrs. Tomažin. Dne 20. avgusta je minilo 15 let, kar sta se poročila. V Knavsovi dvorani so jima prijatelji napravili lep "Surprise Party". Za spomin so jima kupili lep Radio. Drugi dan jima je pa umrla hčerka, stara 12 let. — Bolna je bila na pljučnici, kateri je podlegla.

Mrs. Nahtigal je šla v bolnišnico. — Mrs. Kastele boljjo noge in ne more nikamor. — Martin Stefančič je šel radi slepica na operacijo. — Mr. in Mrs. Benčič na 16116 Grove-wood Ave., sta dobila sina. — Z delom je tukaj strašansko slaba.

Poročevalec.

UPORNIKI ŠE VEDNO NA PROSTEM
Nice, Francija. — 25 upornikov angleške ladje "Revenge", o katerih smo poročali včeraj, da so se izrazili, da gredo raje v smrt kakor pa nazaj na ladjo, se še vedno nahajajo na svobodi. Admiral ladje je dal francoski policiji slike teh ubožnkov ter jo naprosil, naj jih polovi.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

KVALITETA — TOČNOST POSTENJE

F. WARHANK
zanesljivi lekarnar — zaloga fotografskih potrebščin.
2158 West 22nd Street
vokal Leavitt cest
CHICAGO, ILL.

Rojakom se priporoča

FRANK ERMENC
Funeral Director and Embalmer
EDINI SLOVENSKI POGREBNIK
V MILWAUKEE, WIS.
401 Grove Street.
Phone Hanover 876

POSTAVNE LISTINE
za tu in stari kraj vam napravi

Anton F. Kozleuchar
— JAVNI NOTAR —
TISKARNA

vstopnice, plakate, pravila, listine, pisemske papirje, kuverte in drugo, vam najceneje napravi
ANTON F. KOZLEUCHAR
419 — 51st Avenue, West Allis, Wis.

so znanstveno izdelane iz najboljših in najčistejših zdravil, ki se morejo dobiti.

F. F. F. Rubiseptine, izvrstna tekočina za izpiranje ust in za grgranje 35c

F. F. F. Grip-Acold-Capsiles, uničuje prehlad 50c

F. F. F. Corn Remedy, hitra odpomoč za kurja očesa 25c

F. F. F. Prašek za glavobol, prežene bolečine..... 25c

F. F. F. Balzam za pljuča za trdovraten kašelj..... 35c

F. F. F. Liniment ni masno — učinkuje skozi kožo — hladilno — da zdravo barvo..... 35c

F. F. F. Laxatea iz čistih rastlin 25c

F. F. F. Laxatabs kot obkladek za jetra 25c

FINGL'S DRUG STORE
— EDINI IZDELOVALCI —
S. V. ogel 21. in Wood ceste, Chicago, Illinois.

DRUŠTVA KRŠČANSKIH MATER IN ŽENA POZOR!

Knjigarna "Amerikanski Slovenec", je te dni izdala nove društvene knjižice, v katerih so "PRAVILA in OBREDNIK", ki se rabi pri sprejemu in društvenih shodih. V teh novih knjigah so dodane tudi Lavretanske litanije Matere Božje. Besedilo pravil in obrednika je preuredil preč. g. pater Odilo Hanjšek, O.F.M. misionar in odgovarjajo sedanjim potrebam in razmeram materinih društev.

Društva in čč. gg. župniki, ki so nas popraševali po teh knjigah jih sedaj lahko dobe.

Knjige so močno trdo vezane v platno in stane posamezni komad 35c. Društvam in čč. gg. duhovnikom pri večjih naročilih dovoljujemo poseben popust.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ŽEFRAN
1941 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: Roosvelt 3408
Na razpolago noč in dan!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvašna kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Ob tem času sem že tako dobro govoril španski jezik in sem bil po zunanosti tako zelo Španec, da mi ni bilo težko delati se za Španca; v ta namen sem si izmislil celo zgodbo o mojem pokolenju in vzrokih, ki so me nagnili, da sem se podal na morje. Sicer pa sem ostajal sedaj kot poprej kolikor mogoče sam zase in se nisem hotel vmešavati v njihovo družbo in pisančevanje; v zvezi vsej molččnosti pa so me vsi radi imeli, posebno ker sem znal tako pomagati v boleznih.

O naši vožnji ni dosti povedati. Samo konec je bil nesrečen. Na Kanarskih otokih smo ostali ves mesec, nato pa smo odjadrili proti Hispanioli; spotoma smo bili po računih našega kapitana še dober teden vožnje oddaljeni od pristanišča San Domingo, kamor smo bili namenjeni, se je vreme izpremenilo; potegnili je močan veter od severa in kmalu narastel v silen vihar, ki je postajal vsako uro hujši. Tri dni in tri noči je naša okorna ladja ječala in se zibala pod silo viharja, ki nas je z veliko brzino gnal naprej, da sami nismo vedeli kam; naš položaj je bil tako nevaren, da smo prišli do spoznanja, da se moramo potopiti, ako se vihar ne poleže. Ladja je puščala ob vsakem skladu, valovi so odnesli en jabor, drugi pa se je v višini dvajset čevljev nad palubo prelomil na dvoje.

Vse te nezgode pa so bile majhne v primeri s tem, kar je imelo še priti; četrty dan zjutraj nam je velik val odnesel krmilo, tako da smo bili popolnoma izročeni valovom na milost in nemilost. Uro pozneje se je privlial kot gora visok zelen val in odnesel seboj kapitana; ladja je zajela vodo, se nagnila na stran in se začela potapljati.

Nastal je strahovit prizor. Mornarji in potniki so bili že več dni neprenehoma močno pili, da bi si olajšali strah in grozo; sedaj pa, ko so spoznali, da se bliža konec, so begali po palubi semintja in kričali, molili, preklinjali. Oni, ki so ostali trezni, so jeli pripravljati dva ladjina čolna in ju spustili v morje; jaz in še en mož, častitljiv duhovnik, sva skušala spraviti v čoln ženske in otroke, ki jih je bilo več na ladji.

Ampak ta naloga ni bila lahka; pijani mornarji so jih potisnili v stran in so sami vdrli v čolna; pri velikem neredu pa se je eden čolnov prevrnil in vsi so utonili, ki so bili v njem. Baš tedaj se je ladja popolnoma nagnila v stran, preden se je potopila. Spoznal sem, da je vse izgubljeno, poklical duhovnika, da naj mi sledi, skočil v morje in plaval proti drugemu čolnu, ki je natovorjen s kričečimi ženskami odplaval v splošni zmedji od ladje. Ker sem bil dober plavec sem srečno priplaval do njega in hkratu rešil duhovnika, ki se je pričel potapljati. Ladja se je vzdignila s srednjim delom v zrak in je v tem položaju plavala nekoliko minut po morju; tako smo dobili dovolj časa, da smo vteknili vesla v vodo in odveslali iz njene nevarne bližine. Nismo bili še daleč od nje, ko smo slišali grozno vpitje in ladja je izginila v globine; malo je manjkalo, da ni vrtnec tudi nas potegnil s seboj. Groza nas je prevzela in nekaj časa smo bili kakor onemeli; ko pa je vrtnec, ki ga je naredila ladja, nehal kipeti, smo veslali nazaj proti onemu kraju, kjer je bila ladja izginila. Morje je bilo posuto s kosi razbite ladje, našli smo pa samo enega otroka, ki se je oklepal

vesla. Vsi ostali, skoraj dve sto ljudi, pa so se pogrezili z ladjo vred v morske globine; ako je kdo izmed njih še mogoče plaval po vodi, ga nismo mogli najti v teh razburkanih valovih, nad katerimi se je zgrinjala tema.

Bilo je pa tudi dobro za nas in našo varnost, da nismo nikogar dobili; naš majhni čoln je bil tako prenapolnjen, da več ni mogel nositi, — duhovnik in jaz pa sva bila edina moška med rešenimi. Dejal sem, da se je tema zgrinjala čez morje; hkratu pa se je na našo srečo polegalo tudi morje, v katerem bi se nam bil čoln gotovo prevrnil. V tem položaju je bila edina naša naloga, da smo obrčali čolnov rilec proti valovom; vso dolgo noč smo tako vozili. Nekaj svečanega je bilo videti, ali bolje slišati, kako je moj tovariš, do bri duhovnik izpovedoval ženske drugo za drugo, ko je hkratu veslal; ko so bile vse izpovedane, so pošiljale goreče molitve k Bogu, da nam odredi duše, kajti popolnoma smo že obupali, da bi si rešili življenje. Vsakdo si lahko misli, kaj sem občutil pri tem; vendar ne bom govoril o tem; huda je bila moja usoda, pred seboj pa sem videl ljudi, katerih usoda je bila še vse hujša, kakor bom povedal, ko pride vrsta na to.

Naposled je minula noč in dan se je zasil tal nad samotnim morjem. Kmalu nato je vzšlo solnce. Hvaležno smo ga pozdravljali izprva, kajti premraženi smo bili do kosti; njegova toplota pa je kmalu postala neznosna; v čolnu nismo imeli ne živeža ne vode, da bi si ugasili silno žejo. Močni veter se je bil izpremenil v trajno sapo; s pomočjo enega vesla in odeje smo si naredili nekako jadro, ki nas je s precejšno hitrostjo vlekle po morju. Proti poldnevu je nenadoma umrl en otrok, katerega smo pokopali v morje. Nekoliko ur pozneje je mati zajela s črpalno posodo morskovo vodo in jo željno pila. Nekaj časa je bilo videti, kakor da bi si bila ugasila žejo; iznenada pa je planila pokonci, kot bi znorela, skočila v morje in se pogreznila. Preden je za obzorjem zatono solnce, žareče kot razbeljena krogla, sva bila duhovnik in jaz edina med vsemi, ki sva mogla sedeti pokonci — vsi ostali so ležali na enem kupu na dnu čolna kakor kopicca umirajočih rib in ječali v svoji bedi. Naposled je prišla noč, ki nam je nekoliko olajšala trpljenje, ker se je zrak ohladil. Molili smo, da bi nam Bog poslal dež; ni ga bilo in vročina je kmalu postala tako silna, ko je solnce zopet vzšlo na nebu brez oblakov, da smo se zavedali, da smo ga zadnjikrat videli, če ne pride pomoč.

Eno uro po zori je umrl drug otrok; ko smo opravljali žalostni pogreb, sem se slučajno ozrl po morju in zagledal v veliki daljavi ladjo, ki je vozila, kakor je vse kazalo, tako, da bi vozila mimo nas v oddalji kakih dveh milj. Hvaležni smo zahvalili Boga za tako srečen prizor in zgrabili za vesla; vlekla je namreč taka rahla sapica, da nam okorno jadro ni bilo v pomoč, in počasi smo veslali naprej, da bi se čim bolj približali ladji. Ko smo se dobro uro tako mučili, se je polegla še tista rahla sapica in ladja je brez vetra obstala kake tri milje daleč. Zavoljo tega sva veslala z duhovnikom naprej; solnce je pripekalo kot živ ogenj od nikoder ni bilo nobenega vetra; ustnice so nam bile razpokane od žeje; bili smo prepričani, da moramo vsi zdaj poginiti, kar nas je bilo v čolnu.

Honest, Capable and Efficient

VOTE FOR ALDERMAN D. A. HORAN

Democratic Candidate for SANITARY DISTRICT TRUSTEE Recommended by Jack Schwab

Election: Tuesday, November 4th, 1930

Honest, Capable and Efficient

VOTE FOR PETER P. KIELMINSKI

Regular Democratic Candidate For STATE SENATOR 15th Senatorial District Recommended by Jack Schwab

Election: Tuesday, November 4th, 1930

Slabi časi

se lahko pretrpijo, ako se ima hranilno vlogo v zanesljivi banki.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

VSAKDO

SE LAHKO OBRNE VSAK ČAS NA NAS V SLEDEČIH ZADEVAH:

1. Ako rabite kakoršnihkoli tiskovin.
2. Kadar si želite nabaviti kako slovensko knjigo.
3. Kadar rabite kake notarske ali druge legalne listine.
4. Ako rabite pomoči pri nabavi potnega lista za v stari kraj.
5. Potom nas si lahko preskrbite vozni listek (šifkarto) za katerokoli linijo za v stari kraj.
6. V našem uradu lahko vsak čas plačate račune za plin, elektriko in vodo.
7. Imamo zastopstvo od American Express Co. in izdajamo njene Money ordre in čeke.

Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Prepričajte

se in pošljite

\$1

na upravo

AMERIKANSKI SLOVENEK

in prejemale bote ta zanimivi list za dobo 2 mesecev. Prepričali se bote, da je Amerikanski Slovenec list, ki prinaša svojim čitateljem zanimive povesti in romane, zanimive vesti iz slov. nasebin, dnevne svetovne dogodke in novice iz vaše rodne grude in da je Amer. Slovenec list, brez katerega res pravi Slovenec v Ameriki biti ne more.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Malo etnologije.

Etnologija je znanost o narodih. Vrlo zanimiva je ta znanost, in še bolj zanimiva prav pod domačo streho, ki res ni velika, namreč streha ni velika. Malo nas je Slovencev, in grozno smo razdeljeni v sedanjih političnih razmerah. Gre seve le za stari kraj. Ker smo majhni, nas dušijo na vse pretege. Iz Koroške, kjer je zdaj desetletnica "zmage", dobivam pisma, ki so naravnost s solzami pisana. Kaj na tem izven Koroške? Saj dušijo le — Korošce. V Trstu dušijo Tržačane, morda Goričane, Primorce, pravijo tudi, da dušijo — Slovence.

V listu sem naletel na notico, ki je posneta po ameriškanskih razmerah. Glasi se ta notica, da v Trstu morijo in dušijo Slovence, tu v Ameriki pa se ženijo Slovence (?) z Italijani in se veselo bratijo.

Morda bo pomota? Etnografska in etnološka pomota utegne biti. Mogoče, da laški fašizem mori in strelja v Trstu Slovence, mogoče pa pač le — kake Primorce, in ti so pač tudi le — Primorci, Goričani.

In če se tu v Ameriki bratijo z Italijani, se pač ne bodo morda kaki Slovenci, ampak morda le — Kranjci, in očitno med Slovenci v Trstu ali Goričani in med Kranjci ni nobene stike, ker etnologija modernega časa še ni tako napredovala in dokazala, da bi bil v Trstu in na Kranjskem eden in isti narod, in isti narod na Štajerskem, in na Koroškem, ker so tam le Korošci, in etnologija baje še ni dokazala evidentno, da bi na Kranjskem bili le Kranjci, ker tam so menda le Notranjci, Dolenjci, Gorenjci, Belokranjci in Črnokranjci.

Ta etnologija mora biti ali silno okorna in počasna, da še ni ničesar dognala o kaki skupnosti, ali pa mora biti na pravem, da ne more drugače dognati, in je res na Kranjskem drugi narod, in drugi narod zopet na Goriškem, popolnoma različen narod, ker dosti se ne zmenita drug za drugega, in se prav lahko Kranjci z Italijani bratijo, ko Italijani Goričane ali Slovence baje v Trstu v hrbet streljajo.

Šmentana etnologija, in — šmentana roba, ko smo tako maloštevilni, pa je nas toliko — narodov. He, he.

Irci in Židje.

Poroča se, da bo sin znane-ga voditelja demokratične stranke, Raskoba, poročil neko Židinjko. Mladi Raskob je Irec in katoličan. Morda bo vse v redu. Ko je pred leti v New Yorku Žid vzel neko Irko, ni bilo v redu in bo težko kdaj. Pravijo, da je ljubezen mednarodna. Ne vem, ampak slepa pa je, to je gotovo.

Da gresta Irec in Žid pri nas v politiki pogostoma roko v roko, je znano. Le tako je umevno, da imajo velika mesta kakor New York, Boston, nekaj tudi Chicago in menda zdaj Detroit katoliške, irske župane. Žid bi preveč odbijal, ampak za Ircem je židovski element.

Malo zagonetno je le, dasi je v politiki vse mogoče, da se najdeta Irec in Žid. Iz verskega stališča sta si antagonist, prav na nasprotni strani. Nekaj pa mora biti na dnu, saj je stvar zavračala v poezijo in na oder. Igra "Abe's Irish Rose" je rodila veliko sentimentalnih slin.

Politika je politika. Ne vem, če je dobro, kolikor pride pri javnih in političnih zadevah katoličanstvo v poštev, ako je

katoliški Irec zvezan z Židom. Židje kot narod imajo veliko zelo dobrih lastnosti, pridni so, nadarjeni, podjetni, ne ravno vedno, ampak mnogokrat kot trgovci tudi pošteni, dobro organizirani, narodno zavedni, ampak v politiki, kjer dobijo premoč, so zlodeji, ker organizirani po vsem svetu in vplivni in merodajni pri svetovnem časopisju. V sedanji Rusiji so prišli v sedlo, in sam Bog le ve, kaj utegnejo napraviti iz nesrečne slovanske Rusije.

Lahko se trdi, da so Židje v politiki brezobzirni, uničevalni za vse druge elemente. Antisemitizem nikakor ni ravno iz trte zviti, odpor je, naraven in potreben odpor zoper taktike židovske politike, kjer je ta odpor sploh še mogoč.

Umevno in razumljivo je, da trezen katolik z neko skrbjo gleda na tudi le politično zvezo med Irci in Židi. Osebnosti, kakor zgoraj omenjeni slučajji, so le nek zunanji pojav, zasebna zadeva.

Ne vem, če ne mora biti nekaj na dnu narave pri Ircih in Židih, da se znajdejo, dasi turdi morda le v politiki.

Kaj so Irci? Pravijo, da so Kelti in potomci Keltov. Mogoče. Ampak etnologija bo težko Kelte mogla označiti kot poseben narod. Vsepoposed so bili ti Kelti, v Španiji, na Francoskem, v Britaniji, v Iliriji, na Balkanu... tudi v Italiji. Zgodovina spričuje, da so Feničanje vsepoposed ustanavljali svoje kolonije, ker so bili izurjeni mornarji in dobri trgovci. Tudi Feničanje niso enoten narod, to bo bolj kolektivno ime za vse orientale iz vzhoda, iz Mezopotamije in zaledja. Od tam so prišli tudi Židje, Judi, Abrahamov narod se je razvil v narod, judovsko ljudstvo, kakor so se razvili Rimljanje v Latince in poplavili ves stari svet.

Irci so kot narod mešanica, prav kakor tudi Angleži. Etnološka tipa med Irci ne vidiš. Irke so ali krasotice, ali pa strašno grde babure, in tako tudi v značaju.

Vse kaže, da je moral neki Judom sorodni rod, morda kot Feničanje, priti pri prodiranju na zapad tudi na Irsko. Par družin zadostuje. Te so se pomnožile na Irskem, spojile s tam že prej naseljenimi Kelti, in to so zdaj — Irci, narod keltskega pokolenja, a pomešan z naseljenimi orientali prej sorodne židovske, mezopotamske krvi. Ves malo židovovit značaj Ircem priča o tem.

V tem bi bil morda razlog, čemu grejo Irci in Židje skupaj. Na dnu je narodno nekaj skupnega. Samo zunanja politična konstelacija bi Ircem in Židov ne mogla spraviti skupaj.

Ker v politiki nikjer ni brez neke korupcije, in je v politiki nad vse korupten v prvi vrsti Žid, in se dalje ta korupcija mora maščevati v javnosti s hudim odporom, bodo posledice močno udarile tudi katoliške Irece, in s tem katoličanstvo, ker bi bilo to nekako rezentirano po in v Ircih.

Že zdaj ne manjka razlogov, da drugi katoličani z neko skrbjo gledajo na zvezo med Irci in Židi v naši javnosti.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.